

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
GERARDA HOGANA
přednesené dne 3. září 2020¹

Věc C-637/19

**BY
proti
CX**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (odvolací soud Svea, patentový a obchodní odvolací soud, Stockholm, Švédsko)]

„Řízení o předběžné otázce Směrnice 2001/29/ES – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících – Článek 3 odst. 1 – Právo na sdělování veřejnosti – Článek 4 odst. 1 – Právo na rozšiřování – Význam pojmu ‚veřejnost‘ – Předložení kopie chráněného díla jako důkazu soudu – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces – Článek 17 odst. 2 – Právo duševního vlastnictví“

I. Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, která byla kanceláři Soudního dvora doručena dne 27. srpna 2019, vyvstává ze sporu mezi dvěma soukromými osobami, BY a CX, v rámci občanskoprávního řízení², které je nyní vedeno u Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (odvolací soud Svea, patentový a obchodní odvolací soud, Stockholm, Švédsko). Vyvolává důležité otázky týkající se vzájemného vztahu unijních právních předpisů o autorském právu a vnitrostátní svobody informací, jakož i práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (zaručené článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, dále jen „Listina“).

2. Představuje konkrétně zpřístupnění díla chráněného autorským právem (v projednávaném případě fotografie) v průběhu soudního řízení „sdělování veřejnosti“ nebo „veřejné rozšiřování“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti³?

3. Než však budu pokračovat, je nejprve třeba určit příslušný právní rámeček.

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Lze poznamenat, že z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není jasné, jaká je skutečná povaha dotčeného občanskoprávního řízení, nebo zda jsou dotčené důkazy v rámci tohoto řízení relevantní.

3 – Úř. věst. 2001, L 167, s. 10.

II. Právní rámec

A. Mezinárodní právo

4. Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) přijala dne 20. prosince 1996 v Ženevě Smlouvu Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (dále jen „WCT“). WCT byla následně schválena jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2000/278/ES ze dne 16. března 2000⁴.

5. Článek 6 WCT, nadepsaný „Právo na rozšiřování“, stanoví:

„1) Autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení k zpřístupnění originálu nebo rozmnoženin svých děl veřejnosti prodejem nebo jiným převodem vlastnictví.

[...]“

B. Unijní právo

6. Body 3, 9, 10, 15 a 31 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádí:

„(3) Navrhovaná harmonizace napomůže uplatňování čtyř svobod vnitřního trhu a je v souladu se základními zásadami právních předpisů, a zejména vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a svobody projevu a veřejného zájmu.

[...]

(9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvořky zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.

(10) Mají-li autoři nebo výkonní umělci pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat. Investice vyžadovaná na produkci výrobků, jako jsou zvukové záznamy, filmy nebo multimediální výrobky, a služeb, jako jsou služby na požádání, jsou značné. Odpovídající právní ochrana duševního vlastnictví je nezbytná pro zajištění dostupnosti takové odměny a pro možnost uspokojivé návratnosti takové investice.

[...]

(15) Diplomatická konference konaná pod záštitou Světové organizace pro duševní vlastnictví (WIPO) v prosinci roku 1996 vedla k přijetí dvou nových smluv, „Smlouvy WIPO o autorském právu“ a „Smlouvy WIPO o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech“, které se zabývají ochranou autorů a ochranou výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů. Výše uvedené smlouvy významně aktualizují mezinárodní ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících, a to se značným ohledem na takzvanou ‚digitální agendu‘, a zdokonalují prostředky pro celosvětový boj s porušováním autorského práva. Společenství a většina členských států již

4 – Rozhodnutí Rady 2000/278/ES ze dne 16. března 2000 o schválení Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském a Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech jménem Evropského společenství (Úř. věst. 2000, L 89, s. 6; Zvl. vyd. 11/33, s. 208).

uvedené smlouvy podepsala a probíhá příprava ratifikace těchto smluv Společenstvím a členskými státy. Tato směrnice rovněž slouží k provádění mnoha nových mezinárodních závazků.

[...]

- (31) Mezi různými skupinami nositelů práv stejně jako mezi různými kategoriemi nositelů práv a uživatelů chráněných předmětů ochrany musí být zajištěna přiměřená rovnováha práv a zájmů. Stávající výjimky a omezení práv stanovené členskými státy je třeba s ohledem na nové elektronické prostředí přehodnotit. Stávající rozdíly ve výjimkách a omezeních určitých omezených úkonů mají přímé záporné účinky na fungování vnitřního trhu v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících. Takové rozdíly by se mohly zvýraznit dalším rozvojem mezinárodního užívání děl a rozvojem činností překračujících hranice. Pro zajištění náležitého fungování vnitřního trhu je třeba takové výjimky a omezení vymezit více harmonickým způsobem. Míra harmonizace by měla vycházet z dopadu těchto výjimek a omezení na hladké fungování vnitřního trhu.“

7. Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“, stanoví:

„1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

[...]“

8. Článek 4 směrnice 2001/29, nadepsaný „Právo na rozšiřování“, uvádí:

„1. Členské státy stanoví pro autory u originálů jejich děl nebo jejich rozmnoženin výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakoukoliv formu veřejného rozšiřování prodejem nebo jiným způsobem.

[...]“

9. Článek 5 odst. 3 směrnice 2001/29, nadepsaný „Výjimky a omezení“, stanoví:

„Členské státy mohou stanovit výjimky nebo omezení práv podle článků 2 a 3 v těchto případech:

[...]

e) užití pro účely veřejné bezpečnosti nebo pro zajištění náležitého provedení správního, parlamentního nebo soudního řízení nebo zpravodajství o něm;

[...]“

C. Vnitrostátní právo

10. Ustanovení § 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) (zákon č. 729 z roku 1960 o autorském právu k literárním a uměleckým dílům, dále jen „autorský zákon“) stanoví:

„[1] S výhradou omezení stanovených tímto zákonem autorské právo zahrnuje výlučné právo s dílem nakládat pořizováním rozmnoženin a jeho zpřístupněním veřejnosti, ať již v původní, nebo změněné formě, v překladu nebo po úpravě do jiné literární nebo umělecké formy nebo za použití jiné techniky.

[2]) Rozmnožováním díla se rozumí zhotovování přímých nebo nepřímých, dočasných nebo trvalých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to v jakékoli formě a jakýmkoli prostředky.

[3]) Dílo je zpřístupněno veřejnosti v těchto případech:

1. Je-li dílo předmětem sdělování veřejnosti. Ke sdělování díla veřejnosti dochází tehdy, je-li dílo zpřístupněno veřejnosti po drátě nebo bezdrátově z jiného místa, než ve kterém k němu má veřejnost přístup. Sdělováním díla veřejnosti je také zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby.

[...]

4. Pokud je rozmnoženina díla nabízena k prodeji, pronájmu nebo půjčce nebo je jiným způsobem šířena veřejnosti.

Za sdělování veřejnosti a veřejné užití se považuje sdělování a užití v profesionální sféře v rámci většího uzavřeného okruhu osob.“

11. Ustanovení § 49a zákona o autorském právu stanoví:

„Autor fotografie má výlučné právo na rozmnožování této fotografie a její zpřístupnění veřejnosti. Toto právo platí bez ohledu na to, zda je obrázek používán v původní nebo upravené podobě a bez ohledu na použitou techniku.“

12. Podle kapitoly 2 § 1 tryckfrihetsförordningen (zákon o svobodě tisku) zahrnuje podpora svobody projevu a rozmanitosti informací právo každého jednotlivce na přístup k veřejnému dokumentu. Zákon o svobodě tisku je jedním ze čtyř základních zákonů, který má ve Švédsku zvláštní a významné postavení, jenž je obdobné ústavě v jiných členských státech.

13. Zákon o svobodě tisku rovněž mimo jiné stanoví, že procesní písemnost předložená soudu v jakékoli formě je veřejným dokumentem. Kapitola 2 § 1 zákona o svobodě tisku má tedy za následek, že každý může požádat o přístup k procesní písemnosti předložené soudu. Z této zásady jsou však vyňaty důvěrné informace.

14. Právo na svobodný přístup k dokumentům se tedy v zásadě týká rovněž dokumentů, na něž se vztahuje autorské právo a práva s ním související.

III. Skutkový stav v původním řízení a žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

15. BY a CX jsou fyzické osoby, z nichž každá provozuje své internetové stránky. V rámci předchozího sporu před občanskoprávními soudy předložil CX jako důkaz v rámci soudního řízení kopii jedné stránky textu, včetně fotografie, z internetových stránek BY. Fotografie je tak součástí spisu v dotčeném řízení.

16. BY tvrdí, že je nositelem autorského práva k této fotografii a žádá po CX náhradu škody zaprvé za porušení autorského práva a dále za porušení zvláštní ochrany přiznané fotografiím podle § 49a zákona o autorském právu. CX zpochybňuje jakoukoliv povinnost náhrady škody a tvrdí, že zpřístupnění materiálu pro účely soudního řízení nepředstavovalo porušení autorských práv.

17. Soud prvního stupně, Patent- och marknadsdomstolen (Patentový a obchodní soud, Švédsko) rozhodl, že dotčená fotografie je chráněna právy souvisejícími s autorským právem, tedy zvláštní ochranou poskytnutou fotografiím. Tento soud však konstatoval, že jelikož mu byla daná fotografie předložena jako procesní písemnost, mohl každý v souladu se švédskými ústavněprávními předpisy

o svobodném přístupu k dokumentům požádat o její zpřístupnění. Přestože Patent- och marknadsdomstolen (Patentový a obchodní soud) dospěl k závěru, že CX tuto fotografii zpřístupnil veřejnosti ve smyslu švédského zákona o autorském právu, byl toho názoru, že nebylo prokázáno, že by tím BY utrpěl újmu a žalobu proto zamítl.

18. BY podal proti tomuto rozsudku opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

19. Předkládající soud má za to, že musí rozhodnout zejména o otázce, zda předání kopie dotyčné fotografie soudu jako procesní písemnost představuje protiprávní zpřístupnění díla ve smyslu příslušných vnitrostátních právních předpisů v oblasti autorského práva, buď jako veřejné rozšiřování, nebo jako sdělování veřejnosti.

20. Je nesporné, že dotčená fotografie byla zaslána soudu projednávajícímu dotyčný spor mezi stranami elektronicky (e-mailem) v podobě elektronické kopie. Vnitrostátní soud se rovněž dotazuje, zda lze mít za to, že soud spadá pod pojem „veřejnost“ pro tyto účely.

21. Předkládající soud uvádí, že v unijním právu existují nejasnosti o výkladu pojmů „sdělování veřejnosti“ a „veřejné rozšiřování“ v případě předložení díla chráněného autorským právem v rámci občanskoprávního řízení. To vyvolává otázku, zaprvé, zda lze mít za to, že soud spadá pod pojem „veřejnost“ ve smyslu směrnice 2001/29, a zadruhé, zda má mít pojem „veřejnost“ stejný význam v rámci použití čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29.

22. V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že Soudní dvůr rozhodl, že se pojem „veřejnost“ týká blíže neurčeného počtu potenciálních adresátů a kromě toho zahrnuje dosti vysoký počet osob. Dále zdůraznil, že cílem je „obecné“ zpřístupnění díla jakýmkoli vhodným způsobem, na rozdíl od zpřístupnění konkrétním osobám patřícím do soukromé skupiny⁵.

23. Z judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že pojem „rozšiřování“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29 má tentýž význam jako výraz „zpřístupnění veřejnosti [...] prodejem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 WCT. Zdá se však, že z rozsudku ze dne 13. května 2015, *Dimensione Direct Sales a Labianca* (C-516/13, EU:C:2015:315), vyplývá, že k tomu, aby se jednalo o „veřejné rozšiřování“, stačí, aby chráněné dílo bylo dodáno veřejnosti.

24. Dále je třeba určit, zda se v případě, kdy je soudu předložena procesní písemnost buď ve formě fyzického (papírového) dokumentu, nebo jako příloha elektronické pošty, jedná o „sdělování veřejnosti“, nebo o „veřejné rozšiřování“, jelikož takové předložení má stejné účinky a slouží v obou případech témuž cíli.

25. Předkládající soud má za to, že ani samotný soud, ani jeho zaměstnanci nemohou být považováni za „veřejnost“ v obecném smyslu tohoto slova. Nemohou být však považováni ani za patřící do soukromé skupiny.

26. Kromě toho je předkládající soud toho názoru, že i když je počet osob, které mají po předložení díla k němu přístup, sice omezen pouze na zaměstnance soudu, toto číslo je ale proměnlivé a je třeba ho považovat za vysoké. Konečně, podle vnitrostátního práva má každý právo na přístup k dokumentům, které soud obdržel.

27. Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má pojem ‚veřejnost‘ v čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice [2001/29] jednotný význam?

⁵ – Viz rozsudek ze dne 31. května 2016, *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, body 41 a 42, jakož i citovaná judikatura).

- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je třeba považovat soud za ‚veřejnost‘ ve smyslu těchto ustanovení?
- 3) V případě, že bude na první otázku odpovězeno záporně:
  - a) v případě sdělení díla požívajícího autorskoprávní ochrany soudu, je třeba považovat tento soud za ‚veřejnost‘?
  - b) v případě rozšíření díla požívajícího autorskoprávní ochrany soudu, je třeba považovat tento soud za ‚veřejnost‘?
- 4) Má skutečnost, že vnitrostátní právní úprava zakotvuje obecnou zásadu přístupu k dokumentům, podle níž jsou procesní písemnosti přístupné na žádost každému, ledaže obsahují důvěrné informace, vliv na posouzení otázky, zda je předložení díla požívajícího autorskoprávní ochrany soudu třeba považovat za ‚sdělování veřejnosti‘ nebo ‚veřejné rozšiřování‘?

IV. Řízení před Soudním dvorem

28. Písemné vyjádření předložila Evropská komise.

29. Soudní dvůr položil švédské vládě několik písemných otázek. Švédská vláda na tyto otázky odpověděla dne 6. května 2020.

V. Analýza

A. K první předběžné otázce

30. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda má pojem „veřejnost“ uvedený v čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29 jednotný význam⁶.

31. V rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny a ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžit ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu v původním řízení třeba vyložit⁷.

32. Podle mého názoru není nezbytné, aby Soudní dvůr odpovídal na první otázku, a ostatní otázky tak musí být přeformulovány. V tomto ohledu z bodů 3 a 6 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že chráněná fotografie⁸, která je předmětem řízení před předkládajícím soudem, byla občanskoprávním soudům zaslána elektronickou poštou jakožto důkaz v rámci řízení, která před nimi probíhala.

6 – Směrnice 2001/29 pojem „veřejnost“ nedefinuje.

7 – Obdobně viz rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers* (C-263/18, EU:C:2019:1111, body 31 a 32, jakož i citovaná judikatura).

8 – Obdobně viz bod 14 rozsudku ze dne 7. srpna 2018, *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634), ve kterém Soudní dvůr připomněl, že fotografie může být chráněna autorským právem za podmínky, že je duševním výtvořem autora, který odráží jeho osobnost a je výrazem jeho rozhodnutí učiněných na základě jeho tvůrčí svobody při vytváření této fotografie.

33. Podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 mají autoři výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění svých děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí. Navíc čl. 4 odst. 1 dotčené směrnice stanoví, že autoři mají u originálů svých děl nebo jejich rozmnoženin výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakoukoliv formu veřejného rozšiřování prodejem nebo jiným způsobem. Článek 4 odst. 2 směrnice 2001/29 kromě toho stanoví, že toto právo se vyčerpá v případě, kdy je první prodej nebo jiný převod vlastnictví originálu díla nebo jeho rozmnoženiny v Unii skutečně nositelem práv nebo s jeho souhlasem⁹.

34. Zejména z bodů 39 až 45, jakož i z bodů 51 a 52 rozsudku ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers* (C-263/18, EU:C:2019:111) vyplývá, že k tomu, aby se jednalo o „veřejné rozšiřování“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29, musí být dílo uvedeno do oběhu jako hmotné rozmnoženiny, nosiče nebo hmotné předměty¹⁰. Tento zvláštní požadavek článku 4 odst. 1 směrnice 2001/29 není splněn při přenosu díla v nehmotné formě elektronickou poštou¹¹.

35. Přenos díla elektronickou poštou podle mého názoru představuje spíše sdělení nebo zpřístupnění díla po drátě nebo bezdrátově, ke kterému může mít příjemce přístup z místa a v době, které si zvolí v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Zásadní otázkou v tomto řízení je však to, zda je takový přenos sdělováním nebo zpřístupněním „veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29¹².

36. Domnívám se tedy, že není nezbytné, aby Soudní dvůr v rámci tohoto řízení provedl výklad čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29.

37. V každém případě, nezávisle na použitelnosti čl. 3 odst. 1 nebo dokonce čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29 na skutkový stav v původním řízení, musí být směrnice 2001/29 vykládána způsobem zaručujícím účinnou a nekompromisní ochranu nositele autorského práva, jak ukazuje rozsudek ze dne 13. května 2015, *Dimensione Direct Sales a Labianca* (C-516/13, EU:C:2015:315, bod 34).

38. Tento striktní požadavek je dále zdůrazněn v čl. 17 odst. 2 Listiny, který stanoví, že duševní vlastnictví „je chráněno“¹³.

39. Ve světle těchto požadavků nyní navrhuji zabývat se ostatními otázkami položenými předkládajícím soudem, s výhradou nezbytných změn.

9 – Rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers* (C-263/18, EU:C:2019:1111, body 35 a 36).

10 – Používám tyto výrazy zaměnitelně pouze pro ilustrativní účely. Domnívám se však, že „veřejné rozšiřování“ se uskutečňuje spíše v „reálném“ než „virtuálním“ světě, a vyžaduje tak oběh fyzického nebo hmotného předmětu.

11 – Kromě toho v bodech 22 a 26 rozsudku ze dne 19. prosince 2018, *Syed* (C-572/17, EU:C:2018:1033) Soudní dvůr uvedl, že veřejné rozšiřování je charakterizováno řadou operací, které sahají přinejmenším od uzavření kupní smlouvy k jejímu plnění prostřednictvím dodání osoby z řad veřejnosti. Navíc úkon předcházející uskutečnění prodeje díla chráněného autorským právem nebo jeho rozmnoženiny, uskutečněný bez svolení nositele tohoto práva a s cílem realizovat tento prodej, tak může představovat porušení práva na rozšiřování, jak je vymezeno v čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, přitom vyplývá, že předání dotčené fotografie jakožto důkazu v rámci soudního řízení nepředstavuje prodej tohoto díla nebo převod jeho vlastnictví, ani přípravu jeho prodeje.

12 – Z ustálené judikatury vyplývá, že pojem „sdělování veřejnosti“ podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 zahrnuje dva kumulativní prvky, a sice „sdělování“ díla a sdělování tohoto díla „veřejnosti“. Pokud jde o první z těchto prvků, a sice „sdělování“, jak vyplývá z čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, k tomu, aby se jednalo o takové jednání, postačuje zejména, aby dílo bylo zpřístupněno veřejnosti takovým způsobem, že osoby, které ji tvoří, mohou mít k tomuto dílu přístup, aniž je rozhodující, zda této možnosti využijí či nevyužijí. Pokud jde o druhý z výše uvedených prvků, a sice že chráněné dílo musí být skutečně sdělováno „veřejnosti“, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pojem „veřejnost“ se týká blíže neurčeného počtu potenciálních adresátů a kromě toho vyžaduje dosti vysoký počet osob. Viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634, body 19, 20 a 22 a citovaná judikatura). V bodě 68 rozsudku ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers* (C-263/18, EU:C:2019:1111) Soudní dvůr připomněl, že pojem „veřejnost“ zahrnuje určitý minimální práh, což z tohoto pojmu vylučuje příliš malou skupinu dotčených osob, a že je třeba přihlídnout ke kumulativním účinkům vyplývajícím z toho, že chráněné dílo je prostřednictvím stažení zpřístupněno potenciálním adresátům. Je tedy třeba zohlednit zejména počet osob, které mají přístup k těmto dílům souběžně, a také skutečnost, kolik z těchto osob k němu má přístup postupně.

13 – V bodě 18 rozsudku ze dne 7. srpna 2018, *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634) Soudní dvůr připomněl, že z bodů 4, 9 a 10 odůvodnění směrnice 2001/29 vyplývá, že jejím hlavním cílem je zavedení vysoké úrovně ochrany autorů, která jim umožní obdržet přiměřenou odměnu za užívání jejich děl, zejména při jejich sdělování veřejnosti. Z toho vyplývá, že pojem „sdělování veřejnosti“ je třeba chápat v širokém smyslu, jak výslovně uvádí bod 23 odůvodnění této směrnice.

B. Ke druhé, třetí a čtvrté předběžné otázce

40. Ačkoli se druhá, třetí a čtvrtá předběžná otázka položená předkládajícím soudem překrývají, je jejich podstatou zjistit, zda a případně za jakých podmínek by materiál chráněný autorským právem zpřístupněný soudu elektronickou poštou jako důkaz v rámci řízení, mohl představovat sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Nejprve se budu zabývat těmito obecnými otázkami a poté zodpovím konkrétní položené otázky.

41. Jádrem ochrany poskytované čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 je myšlenka, že nositel autorského práva má právo na ochranu proti sdělování nebo zpřístupnění materiálu chráněného autorským právem „veřejnosti“¹⁴. S výhradou výjimek a omezení stanovených v článku 5 směrnice 2001/29 tak každé sdělení díla třetí osobou veřejnosti vyžaduje předchozí souhlas jeho autora.

42. Ačkoli sdělení chráněného materiálu třetím osobám vykonávajícím správní nebo soudní funkce může vzhledem k počtu potenciálně dotčených osob¹⁵ značně překročit „určitý minimální práh“, nepředstavuje běžně podle mého názoru „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 právě proto, že tyto osoby, i když nejsou soukromou skupinou¹⁶ jako takovou, jsou samy o sobě omezeny povahou jejich úředních funkcí. Zejména nejsou oprávněny zacházet s materiálem chráněným autorským právem tak, jako kdyby nepožíval autorskoprávní ochrany.

43. Například sdělení takového materiálu stranou v rámci soudního řízení soudním úředníkům nebo nositelům soudních funkcí, kromě toho, že nemá žádný samostatný hospodářský význam¹⁷, by neumožňovalo příjemcům tohoto materiálu nakládat s ním tak, jak se jim zlíbí. V tomto případě by totiž byl materiál sdělen těmto osobám zastávajícím správní nebo případně soudní funkce a jeho následné rozmnožování, sdělování nebo distribuce těmito osobami by podléhalo určitým výslovným či implicitním zákonným nebo etickým omezením stanoveným vnitrostátním právem, včetně autorského práva.

44. Navzdory potenciálně vysokému počtu dotčených soudních úředníků by se tedy sdělení netýkalo blíže neurčeného počtu potenciálních příjemců, jak vyžaduje Soudní dvůr v bodě 37 svého rozsudku ze dne 7. prosince 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764). Toto sdělení by se spíše týkalo jasné vymezené a omezené nebo uzavřené skupiny osob, které vykonávají své funkce ve veřejném zájmu a které jsou, s výhradou ověření předkládajícím soudem, vázány právními a etickými pravidly týkajícími se zejména použití a zpřístupnění informací a důkazů obdržených v rámci soudních řízení.

45. Mám za to, že sdělení materiálu chráněného autorským právem soudu jako důkazu v rámci soudního řízení v zásadě neporušuje výlučná práva nositele autorského práva k tomuto materiálu, například tím, že ho zbavuje možnosti požadovat přiměřenou odměnu za užívání svého díla. Možnost předložit materiál chráněný autorským právem jako důkaz v rámci občanskoprávního řízení slouží spíše k zaručení práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, jak je zaručeno článkem 47 Listiny. Právo na obhajobu by totiž bylo vážně ohroženo, kdyby jeden z účastníků řízení nemohl předložit soudu důkaz v případě, že by se jiný účastník tohoto řízení nebo třetí strana dovolávala ochrany tohoto důkazu podle autorského práva¹⁸.

14 – Komise má za to, že pojem „veřejnost“ se týká fyzických osob, a netýká se tedy orgánů ani soudů. Nesouhlasím však s tím, že pojem „veřejnost“ je omezen na fyzické osoby, neboť podle mého názoru může zahrnovat rovněž právnické osoby, jako jsou společnosti.

15 – Taková skupina nemusí být malá, či dokonce nevýznamná, ale může zahrnovat dosti vysoký počet osob. Viz rozsudek ze dne 31. května 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, bod 43).

16 – Viz rozsudek ze dne 31. května 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, bod 42 a citovaná judikatura).

17 – Obdobně viz čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/29.

18 – V bodě 71 rozsudku ze dne 6. listopadu 2012, Otis a další (C-199/11, EU:C:2012:684), Soudní dvůr uvedl, že zásada „rovnosti zbraní“, která je logickým následkem samotného pojmu „spravedlivý proces“, znamená zejména povinnost nabídnout každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc včetně důkazů za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protivníkovi. Mám totiž za to, že předcházení takovému riziku je samotnou funkcí nepovinné výjimky nebo omezení ochrany autorského práva při užívání ve správních a soudních řízeních podle čl. 5 odst. 3 písm. e) směrnice 2001/29. Je však třeba zdůraznit, že předkládající soud v bodě 6 své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce výslovně uvedl, že otázky, které pokládá, se netýkají použití čl. 5 odst. 3 písm. e) směrnice 2001/29.

46. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že práva duševního vlastnictví zakotvená v čl. 17 odst. 2 Listiny nejsou absolutními právy, ale musí být poměřována nebo vážena ve vztahu k ostatním právům zaručeným Listinou¹⁹.

47. Podstata těchto práv není ohrožena vnitrostátními právními předpisy nebo praxí, které stranám sporu umožňují využívat nebo odkazovat na materiál chráněný autorským právem v rámci soudního řízení, a to i vzhledem k tomu, že ke ztrátě ochrany autorského práva nedochází pouze z toho důvodu, že je na ně v rámci těchto řízení odkazováno.

48. Podstatou čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda toto posouzení změní skutečnost, že švédské právní předpisy zakotvují obecnou zásadu přístupu k veřejným dokumentům, podle níž jsou procesní písemnosti předložené soudu přístupné na žádost každému, ledaže obsahují důvěrné informace²⁰. Podle mého názoru, a jak uvádí Komise²¹ i švédská vláda²², sdělení materiálu chráněného autorským právem soudu účastníkem soudního řízení za takových okolností nepředstavuje sdělování veřejnosti *tímto účastníkem*, jelikož tím kdo může v konečném důsledku poskytnout přístup k materiálu na základě vnitrostátních pravidel týkajících se svobody informací nebo transparentnosti je samotný soud (nebo jeho úředníci)²³.

49. V tomto ohledu ve spise předloženému Soudnímu dvoru nic nenasvědčuje tomu, že soudy nebo soudní úředníci ve Švédsku skutečně umožnili přístup k dotčenému materiálu chráněnému autorským právem, ani že by o takový přístup bylo požádáno.

50. Předkládající soud ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce pouze uvedl, že vnitrostátní právo týkající se svobody informací poskytuje široké veřejnosti právo na *přístup* k tomuto materiálu²⁴. Takový je totiž obecný cíl právních předpisů týkajících se svobody informací jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni Unie²⁵. Tento pojem je totiž jádrem švédského zákona o svobodě tisku²⁶ – který je sám inspirací pro právní předpisy o svobodě informací v mnoha jiných členských státech a na unijní úrovni – jelikož podle kapitoly 2 § 1 tohoto zákona jsou soudní dokumenty *zpravidla* přístupné veřejnosti ze zákona²⁷. Švédská vláda rovněž uvedla, že autorské právo je chráněno švédskou ústavou v souladu s pravidly stanovenými zákonem o autorském právu. Podle ustanovení § 26b odst. 1 zákona o autorském právu však platí, že bez ohledu na ustanovení autorského práva se veřejné dokumenty zpřístupní veřejnosti za podmínek stanovených v kapitole 2 zákona o svobodě tisku.

19 – Obdobně viz rozsudek ze dne 29. července 2019, Pelham a další (C-476/17, EU:C:2019:624, body 33 a 34). Viz rovněž rozsudek ze dne 29. července 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, bod 72).

20 – Ačkoliv ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, to není jasné, jádrem této otázky může být riziko, že by soudní řízení mohla být účelově využívána k tomu, aby v jejích průběhu byl oportunisticky vystaven materiál chráněný autorským právem s cílem umožnit veřejnosti přístup k materiálu chráněnému autorským právem na základě pravidel svobody informací nebo transparentnosti, čímž by byla porušena výlučná práva autorů.

21 – Viz bod 20 vyjádření Komise.

22 – Viz bod 25 odpovědi švédské vlády ze dne 6. května 2020 k písemným otázkám Soudního dvora.

23 – Viz článek 9 směrnice 2001/29, který stanoví, že touto směrnicí nejsou dotčena ustanovení týkající se mimo jiné přístupu k *veřejným dokumentům*. Švédská vláda uvedla, že v souladu se švédskými právními předpisy jsou dokumenty poskytnuté účastníkem řízení před soudem veřejnými dokumenty, a jsou tedy v zásadě přístupné veřejnosti. V bodě 26 rozsudku ze dne 1. března 2017, ITV Broadcasting a další (C-275/15, EU:C:2017:144) Soudní dvůr uvedl, že cílem článku 9 směrnice 2001/29, ve spojení s bodem 60 odůvodnění této směrnice, je umožnit další používání ustanovení v jiných oblastech, než je oblast harmonizovaná uvedenou směrnicí.

24 – Viz bod 18 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

25 – Viz čl. 15 odst. 3 SFEU.

26 – Švédská vláda uvedla, že přístup veřejnosti k písemnostem a důkazům předloženým soudu se řídí *offentlighets – och sekretesslag* (2009:400) (zákon č. 400 z roku 2009 o transparentnosti a důvěrnosti veřejných dokumentů, dále jen „OSL“) a kapitolou 2 zákona o svobodě tisku.

27 – Švédská vláda uvedla, že ačkoli každá osoba, která žádá o přístup k veřejnému dokumentu, má rovněž právo na kopii tohoto dokumentu za úhradu správních poplatků, není veřejná správa v zásadě povinna tento dokument sdělit elektronicky. Viz bod 37 odpovědi švédské vlády. Zdá se tedy, že je tím zaručeno, s výhradou ověření předkládajícím soudem, aby materiál chráněný autorským právem v zásadě nebyl ze strany soudů sdělován veřejnosti.

51. Z této obecné zásady transparentnosti však existují výjimky. Ačkoli to v konečném důsledku přísluší ověřit předkládajícímu soudu, byl Soudní dvůr švédskou vládou na základě písemné otázky položené Soudním dvorem informován, že § 23 kapitoly 31 OSL²⁸ obsahuje výjimku pro materiál chráněný autorským právem. Účinkem této výjimky se tedy zdá být, opět s výhradou ověření předkládajícím soudem, že informace obsažené v materiálu podléhajícím autorskému právu jsou za určitých podmínek považovány za důvěrné a nemohou být sdělovány, ledaže existuje zvláštní ustanovení, které by to umožňovalo²⁹.

52. Švédská vláda kromě toho uvedla, což je možná ještě důležitější, že ačkoli § 26b odst. 1 zákona o autorském právu upravuje zpřístupnění veřejných dokumentů, *nepřiznává právo takové dokumenty užívat*. Podle švédské vlády „každý, komu byla poskytnuta rozmnoženina díla podle tohoto ustanovení, s ní nemůže nakládat v rozporu se [zákonem o autorském právu]. Každé další užití vyžaduje svolení autora nebo se musí zakládat na některé z výjimek z autorskoprávní ochrany stanovených [zákonem o autorském právu].“

53. Zdá se tedy, že materiál chráněný autorským právem není veřejně zpřístupněn podle ustanovení o svobodě informací obsažených v zákoně o svobodě tisku *pouze* z toho důvodu, že byl zveřejněn, vystaven nebo byl jiným způsobem zpřístupněn v průběhu soudního řízení.

54. Jinak řečeno, zpřístupnění takového autorskoprávně chráněného materiálu podle pravidel transparentnosti nemá takový hmotněprávní účinek, že by takový materiál ztratil status materiálu chráněného autorským právem a stal by se tak součástí veřejné sféry.

55. Je tedy jasné, samozřejmě s výhradou ověření předkládajícím soudem, že švédské právo nezamýšlí ani neumožňuje ztrátu ochrany podle autorského práva *pouze* z toho důvodu, že jeden z účastníků řízení předložil takový materiál v rámci občanskoprávního řízení a že třetí osoba k němu může mít přístup na základě švédského zákona o svobodě informací.

56. Závěrem lze uvést, že pokud by tomu tak nebylo a pokud by skutečně mohlo dojít ke ztrátě autorského práva z důvodu zpřístupnění autorskoprávně chráněného dokumentu v rámci občanskoprávního řízení, Švédské království by podle mého názoru zjevně nesprávně provedlo požadavky směrnice 2001/29 a v tomto ohledu porušilo požadavky čl. 17 odst. 2 Listiny týkající se účinné ochrany duševního vlastnictví. Takový stav by zjevně ohrozil podstatu požadované úrovně ochrany autorského práva zaručenou nositelům práv směrnicí 2001/29 (a v tomto ohledu čl. 17 odst. 2 Listiny), neboť by byli ponecháni bez účinné ochrany s cílem zabránit ztrátě autorského práva.

57. Nicméně vzhledem k tomu, že, s výhradou ověření předkládajícím soudem, tomu tak zjevně není, není nutné se touto otázkou zabývat.

28 –

Podle tohoto ustanovení platí:

„Informace obsažené v díle chráněném autorským právem, u kterých nelze předpokládat, že nemají žádný hospodářský zájem, jsou důvěrné, není-li zřejmé, že tyto informace mohou být zveřejněny, aniž jsou dotčeni nositelé práv, a

1) existují rozumné důvody se domnívat, že dílo dosud nebylo zveřejněno ve smyslu [autorského zákona];

2) existují rozumné důvody se domnívat, že dílo bylo sděleno správním orgánu bez souhlasu nositele práva; a že

3) uveřejnění informací představuje zpřístupnění ve smyslu autorského práva.

Pro účely prvního odstavce se dílo sdělené podle kapitoly 2 [zákonu o svobodě tisku] nebo předané jedním orgánem veřejné správy druhému, nepovažuje za zveřejněné.“

29 – Viz § 1 kapitoly 8 OSL.

58. Domnívám se tedy, že předložení materiálu chráněného autorským právem soudu jako důkazu účastníkem nebo stranou řízení elektronickou formou nepředstavuje „sdělování veřejnosti“ nebo „veřejné rozšiřování“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29. Pouhá skutečnost, že je takový důkaz považován za veřejný dokument, a že tak veřejnost může mít v zásadě přístup k dotčenému materiálu chráněnému autorským právem v souladu s vnitrostátními pravidly týkajícími se svobody informací nebo transparentnosti, neznamená, že by byl zpřístupněn veřejnosti a že by se na něj nevztahovala autorskoprávní ochrana.

VI. Závěry

59. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy mám za to, že by Soudní dvůr měl odpovědět na předběžné otázky položené Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (odvolací soud Svea, patentový a obchodní odvolací soud, Stockholm, Švédsko) následovně:

„Předložení materiálu chráněného autorským právem jako důkazu soudu účastníkem nebo stranou řízení elektronickou formou nepředstavuje ‚sdělování veřejnosti‘ nebo ‚veřejné rozšiřování‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Pouhá skutečnost, že je takový důkaz považován za veřejný dokument, a že tak veřejnost může mít v zásadě přístup k dotčenému materiálu chráněnému autorským právem v souladu s vnitrostátními pravidly týkajícími se svobody informací nebo transparentnosti, neznamená, že by byl zpřístupněn veřejnosti a že by se na něj nevztahovala ochrana podle autorského práva.“